

ligste Pligter at forsvare deres Fædreland, deres Modersmaal og de mange herlige Minder, som knytter sig til mange kjære Steder i vort Fædreland. Men dersom det nu er en af Borgernes helligste Pligter at forsvare deres Fædreland, hvorledes vil man da kunne paastaae, at det er uværdigt for Præsten og ikke stemmende med hans Stand og Stilling at forsvare sit Fædreland? Det kan jeg paalingen Maade forstaae. Der er mange andre Ting, som Præsten befatter sig med, og som jeg synes ere mindre passende for ham; jeg lafter ham ikke derfor, ja, jeg vil endog sige, at vi mange Gange maae være Præsten takkyldige, fordi han tager sig af Landets offentlige Anliggender. Man seer jo Præster som Rigsdagsmedlemmer, som Amtsraads- og Sogneraadsmedlemmer, ja, som Branddirectører og Forligscommissairer, kort sagt, i alle mulige Pivstillinger; vil man da paastaae, at f. Ex. en Hovertafsløsningscommissairs Gjering er mere hellig end den at forsvare sin Hustru, sine Børn, sit Fædreland, sit Hjem, eller mon ikke dette Hverv skulde være ligesaa helligt? Man taler om at sønderrive det Baand, som knytter Præsten til Menigheden; ja, ganske vist er det i de senere Aar gaaet frem med det gode Forhold mellem Præst og Menighed, og efterhaanden som der er kommet mere Frihed ind i Folketirken, er Baandet efter min Overbevisning paa mange Steder blevet stærkere, inderligere og kjærligere end før; men dersom man nu her vil gjøre den Undtagelse, hvorefter der er Tale, saa er jeg bange for, at netop det vil gjøre et Skaar i det kjærlige og inderlige Forhold, som man paastaar er tilstede, og som jeg ogsaa troer mange Steder findes mellem Præst og Menighed. Er det Baand, som knytter Manden til sin Hustru og sine Børn, det Baand, som knytter Sønnen til sine Forældre og sine Søskende, ikke lige saa helligt som det Baand, der knytter Præsten til Menigheden; og dette Familiebaand, dette inderlige, naturlige og hellige Baand, som Herren har knyttet saavel som de

andre, det undseer man sig ikke ved at sønderrive, der er albrig Tale om, at det er Synd at sønderrive det; med Hensyn til det Baand mellem Præst og Menighed derimod, der paa mange Steder kun er et Gjøglebillebe, en Phantasi, taler man i høie Toner om, at det er Synd og Skam at sønderrive det. Det er blevet udtalt, at Geistlighedens Fritagelse for at forsvare Konge, Fædreland og Fædrenehjem ere i Strid med Grundloven og med Hærløven, og jeg kan heller ikke see Andet, end at det er i Strid med den Mand, som gaar igjennem Grundloven og Hærløven. Vel veed jeg, at der hidtil har været gjort Undtagelse ikke alene med Hensyn til Præsterne, men ogsaa med Hensyn til Skolelærerne, hvilke have været fritagne for Tjeneste i Forstærkningen, men denne Undtagelse er jo forsvunden i det foreliggende Lovforslag, og derfor troer jeg ogsaa, at den bør forsvinde med Hensyn til Præsterne. At der i Fleertallets Forslag er gjort en Adskillelse mellem andre anerkjendte Religions-samsunds Geistlige og Folketirkens Præster, har sin Grund deri, at der er adskillige Religions-samsund, hvis Troessætninger ere af den Bestaaffenhed, at deres Præster ikke kunne deltagere i Fædrelandets Forsvar, ikke kunne gaae i Krig, uden at deres Samvittighed saares derved. Dette gjælder saaledes de catholske Geistlige, Baptisternes og Methodisternes Geistlige og maastee Andre, som jeg ikke kjender. Men saadanne Religions-samsunds Geistlige nyde jo heller ikke Understøttelse af Staten, ligesom denne heller ikke bidrager Noget til saadanne Samsunds Gudstjeneste osv., og derfor kommer, at Fleertallet heller ikke i sit Forslag har sagt, at saadanne Geistlige skulde være fri, men kun, at det er overladt til Regjeringen, dersom der findes saadanne Geistlige, som hylde saadanne kirkelige Lærebegreber, at deres og deres Menigheders Samvittighed vilde blive saaret ved, at de blive udstrebnede til Krigstjeneste, da at fritage Saadanne for at forsvare deres Fædreland. Ved den Fritagelse, som man her vil, at Præsterne skulle